

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560

สรุปเนื้อหาเพื่อเตรียมสอบ (ตัวอย่างเอกสาร)

1. ความเป็นมาและหลักการทั่วไป

ตราขึ้นตามมาตรา 65 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ให้ไว้ ณ วันที่ 26 กรกฎาคม 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 (เล่ม 134 ตอนที่ 79 ก) โดยให้นายกรัฐมนตรีรักษาการ (มาตรา 4) ผู้รับสนองพระราชโองการคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา 5): เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ใช้เป็นกรอบจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องบูรณาการกัน มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี ประกาศใช้โดยพระบรมราชโองการ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

2. นิยามสำคัญ (มาตรา 3)

- คณะกรรมการ — คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
- แผนแม่บท — แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ
- หน่วยงานของรัฐ — ครอบคลุมทุกฝ่าย (บริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ องค์การอิสระ องค์การอัยการ)
- สำนักงาน — สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- เลขาธิการ — เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3. องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ชาติและกระบวนการจัดทำ

ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องมี (มาตรา 6): วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ, เป้าหมายการพัฒนาประเทศระยะยาว (ต้องมีด้านความมั่นคง ด้านคุณภาพชีวิตประชาชน และด้านบทบาทของรัฐ), และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

การจัดทำต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ โดยต้องใช้ข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม (มาตรา 7) ผ่านการรับฟังความคิดเห็น 2 ขั้นตอน (มาตรา 8)

4. กระบวนการเห็นชอบและประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อคณะกรรมการจัดทำร่างเสร็จ เสนอ ครม. พิจารณา แล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน 30 วัน สภาผู้แทนฯ ต้องลงมติภายใน 60 วัน วุฒิสภาลงมติภายใน 30 วัน หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดให้ถือว่าเห็นชอบ หากไม่เห็นชอบ ให้ร่างตกไปและจัดทำใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน

(มาตรา 9) เมื่อรัฐสภาเห็นชอบแล้ว นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ภายใน 20 วัน เพื่อประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติ

หลังประกาศใช้ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเสนอคณะกรรมการเห็นชอบก่อนเสนอ ครม. แผนแม่บทต้องสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ให้บททวนยุทธศาสตร์ชาติทุก 5 ปี (มาตรา 10-11)

5. คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (โดยสังเขป)

มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานคนที่ 1 และ 2 กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานความมั่นคงและภาคเอกชนสำคัญ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 17 คน ที่ ครม. แต่งตั้ง วาระคราวละ 5 ปี โดยมีเลขาธิการสภาพัฒนาเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 12-14)

6. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (โดยสังเขป)

หน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลประจำปีเสนอคณะกรรมการ ครม. และรัฐสภาภายใน 90 วัน นับแต่ได้รับรายงาน หากหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร สภาผู้แทนฯ หรือวุฒิสภาอาจส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) พิจารณาดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

7. คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (โดยสังเขป)

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 15 คนต่อคณะ เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการช่วยปฏิบัติงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการ รับผิดชอบงานธุรการ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และเผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติให้ประชาชนทราบ

8. บทเฉพาะกาล (โดยสังเขป)

ในวาระเริ่มแรกตามมาตรา 275 ของรัฐธรรมนูญ ครม. ต้องแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน 30 วัน นับแต่กฎหมายใช้บังคับ คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ภายใน 30 วัน และจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นภายใน 120 วัน โดยใช้ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเดิม (ตามมติ ครม. 30 มิถุนายน 2558) เป็นหลักในการจัดทำ

ตัวอย่างข้อสอบ

1. พระราชบัญญัตินี้ตราขึ้นตามมาตราใดของรัฐธรรมนูญ

เฉลย: มาตรา 65

2. ยุทธศาสตร์ชาติต้องมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ากี่ปี

เฉลย: 20 ปี

3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนไม่เกินกี่คน

เฉลย: 17 คน

ตัวอย่างเอกสาร